

Agroekosistemų tvaraus vystymo principai ir jų įgyvendinimo galimybės skirtingo geoekologinio potencialo sąlygomis

Žemės ūkio sektoriaus vykdomos ūkinės veiklos tvarumo klausimai ypač aktualūs ir socialiai jautrūs, ne tik Lietuvoje, tačiau ir visoje Europos Sąjungoje bei pasaulyje. Diskutuojant dėl priemonių, kokiomis siekti tvarumo, labiausiai aktualizuojami daugiamečių pievų, žemės dirbimo technologijų ir kraštovaizdžio ekologinių paslaugų klausimai. Kaip sprendimai yra siūlomos ekoschemos bei agrosistemų tobulinimo priemonės. Tačiau šiose priemonėse nėra įvertinamas kraštovaizdžio geoekologinis potencialas ir teritorijos ypatumai, t.y. nėra vertinamos priemonių taikymo galimybės ir poreikis skirtingų agroekosistemų atžvilgiu. Todėl šios priemonės neužtikrina siektino rezultato ir sąlygoja socialines prieštaras. Šiuo metu LR bendrojo plano sudėtyje yra parengta konceptuali agroekosistemų vystymo schema kuri nubrėžia principines regioninės žemės ūkio politikos ir aplinkosaugos gaires agroekosistemose. Šių gairių vystymas rajoniniame ir ūkio lygmenyje sudarytų sąlygas žemės ūkio politikos ekologizavimui, Europos žaliojo kurso politikos įgyvendinimui, bei socialinio konflikto tarp ūkininkų, miestų ir aplinkosaugos sprendimui. Agroekosistemų tvaraus vystymo principų taikymas bus modeliuojamas skirtingais scenarijais siekiant įvertinti priemonių taikymo tikslingumą, efektyvumą bei potencialą. Darbo atlikimui bus naudojamos viešosios GIS duomenų ir palydovinių vaizdų bazės: dirvožemio, Corine, pasėlių, žemės dirbimo, gamtinio karkaso, erozijos, gamtinių kliūčių, ortofoto ir kt.

The principles for sustainable development of agroecosystems and their implementation possibilities in conditions of different geoeological potential

The issues of sustainability of the economic activity of the agricultural sector are particularly relevant and socially sensitive not only in Lithuania, but also in the European Union and the world. When discussing measures to achieve sustainability, the issues of perennial grasslands, tillage technologies and landscape ecological services are the highlight. As solutions, ecoschemes, and measures for improving agrosystems are proposed. However, these measures do not assess the geoeological potential of the landscape, i.e. the possibilities and need for the application of measures in relation to different agroecosystems are not assessed. Therefore, these measures do not ensure the desired result and lead to social contradictions. The main guidelines for regional agricultural policy and environmental protection in agroecosystems are set out in the conceptual agroecosystem development scheme of the General Plan of Lithuania. By preparing these guidelines at the district level, conditions would be created to implement the European green deal in agriculture, to solve the social conflict between farmers, cities, and the environment. The application of the principles of sustainable development of agroecosystems will be modeled in various scenarios to evaluate the effectiveness and potential of the measures. Public GIS and satellite image data will be used for the analysis.